

Översyn av centrala elevhälsan

I VEP 2017-2019 finns ett uppdrag att se över den centrala elevhälsans organisation med frågeställningen. Med vilken kompetens och organisation kan centrala elevhälsan vara ett specifikt och kompletterande stöd till kommunens förskolor och skolor?

Syfte:

- Med skollagen som bakgrund och med ett ökat behov av kunskap kring hur vi möter barn som har olika former av funktionsnedsättning.
- Se över den centrala elevhälsans organisation och kompetenser för att i större omfattning möta skollagens krav och verksamhetens behov.

Bakgrund:

Följande skrivs i Skollagen 2 kap. 25 § om elevhälsa *"För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses."*

Vidare skrivs det i Skollagens 3 kap. 3 § *"Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling."*

I 8 Kap. Förskolan skriver man i §9 om särskilt stöd *"Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver."*

Nuläge:

Grundskolorna i Piteå är organiserade så att det, på varje skola, finns elevhälsoteam med specialpedagogisk, medicinsk och psykosocial kompetens. Skolornas elevhälsoteam träffas regelbundet och eleverna har tillgång ovanstående kompetenser. I vilken omfattning är utifrån de prioriteringar som rektor och/eller elevhälsoteamet fattar beslut om.

Elevhälsoteamens främsta uppdrag är att arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Samt att se till att elever får den stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de, utifrån sina egna förutsättningar, ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Ett speciellt ansvar har elevhälsoteamet för elever i behov av särskilt stöd. Specialpedagogernas uppdrag ute i skolorna har utvidgats till att även omfatta läs-och skrivutredningar.

Skolsköterskor och kuratorer är lokalmässigt integrerade i grundskolorna och arbetar för och tillsammans med elever, föräldrar, rektorer, specialpedagoger och lärare ute på skolorna. Organisatorisk tillhör de den centrala elevhälsan.

I den centralt organiserade elevhälsan finns 1,0 tjänst psykolog med fördelningen (0,8 tjänst inom grundskolan och 0,2 tjänst vid gymnasieskolan), 3,0 tjänst specialpedagog, 0,2 tjänst Skoldatateket samt 0,8 tjänst Sensomotorisk centrum. Det finns även 4,0 tjänster i ett s.k. "Samspelsteam". De arbetar med att ge stöd till personal och föräldrar som möter barn med funktionsnedsättningar och förhållanden där samspelssvårigheter råder.

Utifrån skollagen kan man konstatera att vi uppfyller lagkravet på de kompetenser som ska ingå i elevhälsan men att tillgången varierar. I alla elevhälsoteam finns den psykosociala, medicinska och specialpedagogiska kompetensen representerad. Däremot inte den psykologiska. I jämförelse med andra kommuner är tillgången på psykolog förhållandevis liten. 0,8 tjänst för 4530 elever i grundskolan och 0,2 tjänst för 1500 elever i gymnasieskolan. Att vara delaktig i alla skolors elevhälsoteam eller att möta enskilda elever är utifrån psykologresursen i det närmaste omöjligt. Med den resurs som vi har att tillgå, har vi valt att prioritera skolpsykolog för konsultation/handledning till personal och föräldrar i enskilda ärenden. Samt att, vid behov, delta i nätverksmöten. Med en utökning av skolpsykologresursen skulle ett mera kontinuerligt, främjande och förebyggande samarbete med skolornas elevhälsoteam vara möjligt i enlighet med skollagen intentioner.

Behov från verksamheten:

- Många av de frågeställningar som förskolorna och skolorna har till centrala elevhälsan gäller barn i behov av särskilt stöd. Framför allt när det gäller elever med funktionsnedsättningar som skapar problem i den sociala interaktionen med andra.
- Man efterfrågar också stöd och hjälp kring elever som pga. av sin funktionsnedsättning har svårt att nå de olika kunskapskrav som finns.
- Kunskap kring olika funktionsnedsättningar och vilka konsekvenser det får för inlärningen.
- Skolorna och framför allt specialpedagoger/speciallärare känner behov av att möta andra specialistkompetenser när den egna inte är tillräcklig. Har man egen specialpedagogkompetens efterfrågas ofta annan kompetens.
- Man efterfrågar någon som kommer utifrån som ser problemet med andra ögon.

- Det finns också ett behov av stöd kring elever med specifika svårigheter inom området språkstörning.
- Under hösten 2016 tom januari 2016 genomfördes ett språkprojekt utifrån ett uttalat behov från verksamheten och pengar från skolverket. En logoped anställdes för att kartlägga elever med språkstörning samt att ge stöd till skolorna i arbetet med dessa elever. Utvärdering medföljer som bilaga
- Man efterfrågar psykologstöd till personalen i förskolan

Förslag om en framtida organisation för centrala elevhälsan

Medräknat en föreslagen och genomförd besparing på resurscentrum – 0.5 tjänst

Nuvarande organisation	Framtida organisation, en organisationsförändring som genomförs under 2017
1.75 tjänst specialpedagog gsk	0 tjänst specialpedagog gsk
0.75 tjänst specialpedagog fsk	0 tjänst specialpedagog fsk
1.0 tjänst psykolog (inkl 0,2 gy)	2.0 tjänst psykolog (fsk,gsk och gy 0.2)
4.0 tjänst samspelsteam	4.0 tjänst samspelsteam
0.8 tjänst sensomotoriskt centrum	0.8 tjänst sensomotoriskt centrum
0.2 tjänst Skoldatateket	0.2 tjänst överförs till Cmit
	0.5 tjänst hemmasittarprogrammet
	1.0 tjänst Logoped
8.5 tjänst (9.0 inkl resurscentrum)	8.5 tjänst

Gymnasiet ingår inte i översynen. Huruvida det finns behov av utökning där kan undertecknad ej svara på.

Ingen utökning av organisationen

- 0.2 tjänst Skoldatateket överförs till Cmit
- 2.5 tjänst specialpedagog ersätts av 1.0 tjänst psykolog, 1.0 tjänst logoped samt 0.5 tjänst till ett arbete med hemmasittare.
- Övriga verksamheter, sensomotorisk centrum och samspelsteamet berörs ej

Konsekvenser:

- Förskolecheferna måste ta ansvar för likvärdigheten när det gäller barnen i förskolans rätt till specialpedagogiskt stöd.
- Skolorna **måste** själva omhänderta det samlade ansvaret att ordna nätverksträffar för specialpedagoger och speciallärare samt att driva det specialpedagogiska utvecklingsarbetet.

- Det bör ligga på områdeschefernas ansvar att bevaka det specialpedagogiska stödet i förskolan samt att skapa förutsättningar för specialpedagogiskt utvecklingsarbete och nätverksbyggande.

Verksamhetschef Elice Ökvist